

PROF.DR. ZEKİ BAŞAR'IN BİYOGRAFİSİ VE ESERLERİ

Dr. Lütfi SEZEN*

I. Biyografisi

Prof.Dr.Zeki Başar, 1913 yılında, halen Erzurum/Horasan'a, o dönemlerde Hasankale (Pasinler)'ye bağlı olan Azap köyünde Hacı Gıyas Bey ile Şahver Hanımın altıncı çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Nüfus kayıtlarının düzenli tutulmaması nedeniyle, doğum günü belli değildir. Dedeleri, 1800'lerde Kafkasya'dan göç ederek, Erzurum civarına yerleşmiştir. Küçük yaşta anne ve babasını kaybetmiş, amcasının gözetiminde, ağabeyleri ve ablaları tarafından büyütülmüş; Rus işgalinde, ailesiyle birlikte Kayseri'ye gitmiş, dönüşte bir yıl kadar konakladıkları Sivas'ta ilk okula başlamıştır. Daha sonra, Azap köyünde ilkokulu tamamlamış ve 1927-1933 tarihleri arasında, orta ve lise öğrenimini Erzurum Lisesinde görmüştür.

Liseyi bitirdikten sonra, 1933-1939 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinde, devlet hesabına okumuş ve öğrenimini başarıyla tamamlamıştır. Üniversite birinci sınıf öğrencisi olarak, Erzurum'un kurtuluş günü dolayısıyla "Bu Günleri Niçin Anıyoruz" konulu bir yazısı, çıkartılan özel broşürde yayınlanan Zeki Başar, sonraki yıllarda çok sayıda makale, tebliğ ve kitaba imzasını atmıştır.

Mezun olur olmaz, üç ay süreyle Adana'da Sıtma Enstitüsü Kursuna katılmıştır.

1940 Yılıının Temmuz ayında Erzurum'da, şehit binbaşı Ziya Bey ile Nuhoğlu Fatma hanım'ın kızları olan ilkokul öğretmeni Zehra Mengencioğlu ile evlenmiş, bu evliliğinden üç kız ve bir erkek evladı dünyaya gelmiştir.

Gülhane Askeri Doktor mektebindeki eğitim döneminden sonra, gönüllü olarak, 1939-1941 yıllarında Erzurum 22. Piyade Alay Hekimi olarak iki yıllık askerlik hizmetini tamamlamıştır. Askerliği bittikten sonra, 1942 yılında altı ay Demirköy/Kırklareli'de hükümet hekimi, 1942-1943 yıllarında ise Erzurum merkez hükümet hekimi olarak çalışmıştır. Bu

* Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Böl. Öğretim Üyesi.

dönemde, Adliye'nin adli tabiplik işlerine de bakmış, İkinci Dünya Savaşı'nın yokluk yıllarında kombina hatta mezbaha bulunmayan Erzurum'da, kavurma müteahhitlerinin sağlıksız koşullarda hazırladıkları ve Ordu'nun da ihtiyacının karşılandığı kavurmalarla ilgili denetimlerde olması gerekeni söylemesi, görev yerinin değiştirilmesiyle sonuçlanmıştır. Böylece, 1944-1945 yılları arasında Kayseri/Pınarbaşı hükümet hekimi olarak görev yapmış; burada Halkevi ve Kızılay Derneği başkanlıklarını da üstlenmiştir. Pınarbaşı'nda Kızılay yıllığını çıkarmış ve Erzurum Halkevi Kültür Dergisi'ne yazılar göndermiştir. Yine burada, "Hükümet Tabibinin Ödevleri" konulu bir kitap yayınlamış, kitabın gördüğü ilgi Bakanlık'ta dikkati çekmiş ve 1946'da Sağlık Bakanlığı Sağlık Propagandası ve Neşriyat Genel Müdürlüğünde Tıbbi İstatistik Şubesine uzman olarak atanmıştır. Burada "Hükümet Tabipliğinin Genel Yazı İşleri" konulu ikinci bir kitap çıkarmış, bu kitap Sağlık Bakanlığınca toptan satın alınarak hükümet hekimlerine dağıtılmıştır.

1947'de Numune Hastanesi Dahiliye Asistanı olmuştur. 1948-1949 yıllarında Heybeliada Sanatoryumunda rotasyon asistanı olarak, 1949-1950'de Haydarpaşa Tıp Eğitim Hastanesi'nde dahiliye asistanı olarak uzmanlığını tamamlamış ve 3 Mart 1950'de iç hastalıkları uzmanı diplomasını almıştır.

Uzmanlık diplomasını alır almaz (1950) Erzurum Verem Hastanesi'nde Dahiliye uzmanı ve başhekimisi olarak göreve başlamış, bu görevi 1961 yılına kadar sürdürmüştür. Hastanenin kuruluşunu, o dönemlerin yaygın hastalığı veremle mücadelesini 1957'de, "Erzurum Verem Hastanesinin Kuruluşu ve Beş Yıllık Çalışmaları" başlığı altında yayımlamıştır.

1961-1965 tarihleri arasında Erzurum Numune Hastanesi İç hastalıkları uzmanı olarak çalışmıştır. Bu arada, 1965 yılında, altı ay süreyle, kendi olanaklarıyla Fransa'da Grenoble Üniversitesi ve Rouen Charles Nicole Hastanesinde klinik incelemeler yapmak üzere bulunmuş, yeni mesleki deneyimler edinmiştir. Aynı yıl, altı ay süreyle Erzurum Bakıma Muhtaç Çocuklar Yurdu fahri müdürlüğünü yapmış, bu kurumun açılışını ve çalışmasını sağlamıştır.

Atatürk Üniversitesinde Tıp Fakültesi açıldığında, iç hastalıkları uzmanı olarak gördüğü aktif hizmetten feragat ederek, aldığı öneri üzerine, Tıp Tarihi ve Deontoloji Kürsüsü öğretim görevlisi, olmuştur. Yeni alanını tanımak amacıyla, İstanbul Tıp Tarihi Enstitüsünde Ord Prof.Dr.A.Süheyl Ünver'in yanında çalışmalar yapmıştır. Bundan sonra 1970'de doçent, 1974'de profesör olarak, akademik süreci tamamlamıştır. 1971'de üç ay

süreyile Almanya/Ruhr Üniversitesi'nde bulunarak, tıp tarihi üzerine incelemeler yapmıştır.

Atatürk Üniversitesi'nde, 1974-1983 tarihleri arasında Tıp Fakültesi Senatörü, 1976-1978 tarihleri arasında Diş Hekimliği Fakültesi, 1979'da ise Tıp Fakültesi Dekanı olarak görev yapmıştır. 1978'de, Fransa'da, Paris Rene-Dekart Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Coehin Port Royal Tıp Fakültesi'nde tıp tarihi incelemeleri yapmıştır.

1979-1983 Tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi Rektör Yardımcısı olarak görev yapmış, 1980-1982 tarihleri arasında Atatürk İlke ve İnkilâpları Enstitüsü Müdürlüğünü yürütmüş ve yaş sınırının dolması nedeniyle 1983 yılında aktif görevden ayrılmıştır.

1954-1984 Yılları arasında, Türkiye'nin önde gelen siyasi partilerinin her birinden milletvekili (senatör) adayı olma önerisi alan Zeki Başar, siyasete girmeyi tercih etmemekle birlikte (*bak. Ali Ayrım, Prof. Dr. Zeki Başar'ın Biyografisi Yaşamı-Yetişmesi-Hizmetleri, Erzurum 1984, 197 vd.*); ülke sorunlarına duyarlılık göstermiş, sosyal-kültürel konularda aktif faaliyette bulunmuş, demokrasinin toplumda özümsemesi çabalarını desteklemiş ve sivil toplum örgütlerinde çalışmıştır. Bu bağlamda, Kızılay Cemiyeti dâimi üyesi, Halkevi Derneği üyesi, Erzurum Verem Savaş Derneği kurucu üyesi (1950), Erzurum Tarihini Araştırma ve Tanıtma Derneği kurucu üyesi (1955), Türk Tıp Tarihi Kurumu üyesi, Türk Tıp Tarihi Kurumu şeref üyesi, Atatürk Vakfı üyesi olmuştur. Yayımlanmış 26 kitabı ve (tespit edilebilen) 100'den fazla makalesi bulunmaktadır.

Yaşamının son yıllarını İstanbul'da çocuklarının ve torunlarının arasında, okuma-araştırma-yazma faaliyetlerine devam ederek geçiren ve 2002 Yılında 62 yıllık hayat arkadaşı Zehra Başar'ı kaybeden Prof. Dr. Zeki Başar, 6 Haziran 2005 tarihinde aramızdan ayrılmıştır.

II. Eserleri

A. Kitapları

- 1) Hükümet Tabibi'nin Ödevleri ve Yapılış Yolları, İstanbul 1944.
- 2) Hükümet Tabipliği'nin Genel Yazı İşleri, İstanbul 1946.
- 3) Mektuplarım-Konuşmalarım I, Ankara 1948.
- 4) Erzurum Verem Hastanesi'nin Kuruluşu ve Beş Yıllık Çalışmaları, Ankara 1957.
- 5) Kurtuluş Yazılarımla Erzurum, İkinci Bası, Ankara 1967.
- 6) Mektuplarım-Konuşmalarım II, Ankara 1970.
- 7) Erzurum'da Tıbbi ve Mistik Folklor Araştırmaları, Ankara 1972.
- 8) İctimai Adetlerimiz, İnançlarımız ve Erzurum İlindeki Ziyaret Yerlerimiz, Ankara 1972.
- 9) Tarihte ve Tıp Tarihinde Yemin, Ankara 1973.
- 10) Erzurum'da Eski Mezarlıklar Resimli Mezar Taşları, Ankara 1973.
- 11) Erzurum İlinde Şifalı Sular, Yerleri, Nitelikleri, Genel Durumları, Ankara 1973.
- 12) Ermenilerden Gördüklerimiz, Ankara 1974.
- 13) Tarih Boyunca Çeşitli Hizmetleriyle Camilerimiz, Ankara 1977.
- 14) Değişik Örnekleri ve Açıklamalarıyla Yemin, Ankara 1978.
- 15) Halk Hekimliğinde ve Tıp Tarihinde Yılan, Ankara 1978.
- 16) Anıtlarımız-Şehitlerimiz, Ankara 1978.
- 17) Devrim Tarihi Bakımından Erzurum Kongresi Öncesi-Sonrasıyla, Erzurum 1979.
- 18) Alman Tıp Çevrelerinde Gördüklerim, Erzurum 1980.
- 19) Atatürk'e Yayla'dan Bir Demet, Erzurum 1984.
- 20) Atatürk Çağrılmasın, İstanbul 1987.
- 21) Ord.Prof.Dr.A.Süheyl Ünver'den Mektuplar-Cevaplar, İstanbul 1990.
- 22) Bilim Adamı ve Politikacılarla İlgili Mektuplar-Cevaplar, İstanbul 1991.

- 23) Ya Üniversiteler Yozlaşır, İstanbul 1994.
- 24) Dost Yapraklar, İstanbul 1995.
- 25) Erzurum Tarih Derneği 40 Yaşında, İstanbul 1997.
- 26) Cumhuriyet Dönemi Erzurumlu 54 Müellif ve Eserleri, İstanbul 1998.

B. Makaleleri*

- 1) “Bu Günleri Niçin Anıyoruz?” 11 Mart, “Özel Broşür”, 1935.
- 2) “Türkiye’de Kızılayın Doğuşu ve Savaşlardaki Hizmeti” Erzurum Halkevi Kültürü Dergisi, Sayı:4 (1944).
- 3) “Adli Tıp Bakımından Sarhoşluk” Erzurum Halkevi Kültür Dergisi, Sayı:3 (1944).
- 4) “İlk Hastabakıcı Hemşire ve Hasta Bakıcı Hemşirelik” Pınarbaşı Kızılay Yıllığı, 1945.
- 5) “Ölümü Çoğaltan Olaylar ve Çoğalan Ölümle Savaşan Erler” Pınarbaşı Kızılay Yıllığı, 1945.
- 6) “Evlenme Muayenelerinin Sosyal Önemi ve Zührevi Hastalıkları” Erzurum Halkevi Kültür Dergisi, Sayı:6 (1945).
- 7) “Türk Köylüsü ve Kızılayı” Pınarbaşı Kızılay Yıllığı, 1945.
- 8) “Bit ve Yaptığı Büyük Tifüs Salgınları” Erzurum Halkevi Kültür Dergisi, Sayı:7 (1945).
- 9) “Epigastrium Ağrılarının Anlamı ve Mide İfraz Fonksiyonu İle İlgisi” Bakanlık Sağlık Dergisi XXII, Sayı:7 (1947).
- 10) “Türk Hekimler Birliği ve Türk Hekimi” Türk Hekimler Birliği Dergisi, Sayı:1 (1947).
- 11) “Bir Ekzoftalmik Guatr Vak’ası ve Thiomidil ile Tedavisi” Hekimlikte Yeni Görüşler, Sayı:5 (1948).
- 12) “Türk Tıp Tarihi ve Tarihte Tıbbiyeli” Bakanlık Sağlık Dergisi XXII, Sayı:7 (1948).
- 13) “Savaş Yolu” (Broşür), 1948.
- 14) “Ahmet Somunoğlu” Özel Broşür (1948).

* Bak.Lütfi Sezen, Prof.Dr.Zeki Başar’ın Yayınlarından Seçmeler, Erzurum 1982, s.25 vd.

- 15) “Yüksek Tazyikli Pnömotoraks’ın Akciğer Tüberkülozunun Genel Tedavisindeki Yeri” (İhtisas Tezi), 1950.
- 16) “İki Sorunun Arasında ve 33 Yılın Sonrasında (Sıtkı Dursunoğlu İçin) Broşür” 1953.
- 17) “Cumhuriyet” Erzurum Haber Gazetesi, 1955.
- 18) “Çıkarken”, Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:1 (1959).
- 19) “Enternasyonal Tüberküloz Kongresi Münasebetiyle Milletler Bir Arada” Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:2 (1959).
- 20) “Kurtuluşlarımız ve Kuruluşlarımız” Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:4 (1959).
- 21) “Atatürk Üniversitesi Açılırken 17 Kasım 1958- I” Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:4 (1959).
- 22) “Atatürk Üniversitesi Açılırken 17 Kasım 1958-II” Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:5-6 (1960).
- 23) “27 Mayıs 1960’a Doğru, Abideleri ve Kitabeleriyle Erzurum Tarihi” Ercan Matbaası, İstanbul 1960.
- 24) “Erzurumun Soğuğu ve Meteoroloji Kayıtları” Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:5-6 (1960).
- 25) “Memleket Menfaati Diyerek” Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:9-10 (1969).
- 26) “Eseri Sunarken, Erzurumlu İbrahim Hakkı ve Marifetnamesi” Ercan Matbaası, İstanbul 1961.
- 27) “Erzurum İçin Ölmek de Var” Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:7-8 (1962).
- 28) “Niçin Erzurum” Tarih Yolunda Erzurum Dergisi, Sayı:11-12 (1962).
- 29) “12 Mart 1918’e Doğru” Erzurum Milletin Sesi Gazetesi (1965).
- 30) “10 Vak’a Münasebetiyle Hodgkin Hastalığı” (Broşür) (1965).
- 31) “Hamza Polat” Hürsöz Gazetesi (1965).
- 32) “Erzurum’da Tıp Fakültesi Açılırken-I” Erzurum Milletin Sesi Gazetesi (Şubat 1966).
- 33) “Erzurumda Tıp Fakültesi Açılırken-II” Erzurum Milletin Sesi Gazetesi (Şubat 1966).

- 34) “Erzurum’da Tıp Fakültesi Açılırken-III” Erzurum Milletini Sesi Gazetesi (Şubat 1966).
- 35) “Tıbbi Folklor Bakımından Erzurum’da Durum” Erzurum İl Yıllığı 1967.
- 36) “Mistik Folklor Bakımından Erzurum’da Durum” Erzurum İl Yıllığı 1968.
- 37) “Tıp Eğitim Kurumlarımız” Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Bülteni, 1968.
- 38) “Ant İçiyoruz” Erzurum Milletini Sesi Gazetesi 1968.
- 39) “Ermenilerin Erzurum’da Yaptıkları, Türlü Yönleriyle Erzurum ve Çevresi” Yeni Desen Matbaası, Ankara 1968.
- 40) “Erzurum’da Ruzi Hızır ve Dam Alemi, Türlü Yönleriyle Erzurum ve Çevresi” Yeni Desen Matbaası, Ankara 1968.
- 41) “Hekim ve Ortam” Ankara Numune Hastanesi Bülteni Sayı:2 (1968).
- 42) “Çıkarıcı” Homongolos Dergisi, 14 Mart, Tıp Fakültesi Öğrenci Yıllığı 1971.
- 43) “Harput Maristanı” Dirim Dergisi, Sayı:9 (1971).
- 44) “Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi İlk Mezunlarını Verirken” Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Bülteni, Sayı:10 (1971).
- 45) “Yumurta Yağı ve Kullanıldığı Hastalıklar” Türk Folklor Araştırmaları Dergisi, Sayı:262 (1971).
- 46) “Rapor Müessesesi ve Çeşitli Raporlar” Ankara Numune Hastanesi Bülteni, Sayı:1 (1971).
- 47) “Erzurum’un Büyük Değeri İbrahim Hakkı’yı Tanıyor muyuz?” Tıpta 500 Yıl, Özel Sayı, İstanbul Tıp Fakültesi Yayını (1971).
- 48) “Kalp Hastalıkları Tarihinde Geçmişe Bakarken” Erzurum Yeni İstanbul Gazetesi (1971).
- 49) “Kurtuluş Ruhunu Yaşatmalıyız” Erzurum Milletini Sesi Gazetesi (1971).
- 50) “Fırat Suyunun Şifa Vericiliği” Türk Folklor Araştırmaları Dergisi, Sayı:271 (1972).
- 51) “Gördüğüm Yılan Amblemleri” Dirim Dergisi, Sayı:2 (1972).

- 52) "İlmin Haysiyetini Alimin Şahsiyeti Korur" Dirim Dergisi, Sayı:7 (1972).
- 53) "Yazılıtaş (Kayalıktaki Kitabe)" Erzurum Doğu Fuar Dergisi (1974).
- 54) "Erzurum İli Anıtları" Atatürk Üniversitesi 50.Yıl Armağanı I (1973).
- 55) "Müdafaa-i Hukuk ve Sonrası" Atatürk Üniversitesi 50. Yıl Armağanı II (1973).
- 56) "Aziziye" Doğu Fuar Dergisi (1974).
- 57) "14 Mart'ın Hatırlattığı Gerçekler" Dirim Dergisi, Sayı:10 (1974).
- 58) "Akademik Giysi Töreninde" Dirim Dergisi, Sayı:10 (1974).
- 59) "İlim Adamı ve Ortam" Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Bülteni ve Doktor Dadaş (1975).
- 60) "Yurt Dışında Gezilerim ve Gözlemlerim" Doktor Dadaş (1975).
- 61) "Günümüzün Ermenileri Ne Diyorlar" Erzurum Milletın Sesi Gazetesi (1975).
- 62) "Ermenilerin Hiyanetleri ve Erzurum'daki Cinayetleri" Türk Kültürü, Sayı:155 (1975).
- 63) "Fakültemizin Öğretim Sistemi ve Koordinatörlük Hizmetleri" Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Bülteni (1975).
- 64) "Ölümünün Birinci Yıl Dönümünde Prof.Dr.Feridun Nafiz Uzluk (1902-1974)" Dirim, Sayı:9 (1976).
- 65) "Halkımızın Yaşamında Tandır" Kültür Bakanlığı 1975 Yıllığı (1976).
- 66) "Sovyet Rusya'da Tıp Yemini" Dirim, Sayı:6 (1976).
- 67) "Başkalarına Arkalanan Ermeniler" Erzurum Milletın Sesi Gazetesi (12 Mart 1976).
- 68) "Devlete Çarpmak" Cumhuriyet Gazetesi (17.3.1976).
- 69) "Geçmişı Unutan Ermeniler" Erzurum Milletın Sesi Gazetesi (14.3.1976).
- 70) "Ölümünün Birinci Yıldönümünde Ord.Prof.Dr.Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu (1902-1974)" Özel Broşür (1976).

- 71) “Ölümünün Birinci Yıldönümünde Sıtkı Dursunoğlu” Erzurum Milletinin Sesi Gazetesi (12.4.1976).
- 72) “Aziziye’de Çizilen Tablolar” Anıtlaşan Aziziye, 1977.
- 73) “Kültür Hazinesi Mezarlıklarımız” Yeni Adam Dergisi, Sayı:906 (1977).
- 74) “Eseri Sunarken” Atatürk Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Kuruluş Yıllığı, 1977.
- 75) “Bir Çift Sözümler Var” Atatürk Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Kuruluş Yıllığı, 1977.
- 76) “Tıp ve Dış Hekimliği Dallarında Eski Öğretim Kurumlarımız ve Sonraları” Atatürk Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Kuruluş Yıllığı 1977.
- 77) “12 Mart Erzurum’un Kurtuluşu ve Sonrası”, 1976.
- 78) “Şarlatan” Atatürk Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Kuruluş Yıllığı 1977.
- 79) “Erzurum Gureba Hastanesi ve Sonrası” Dirim, Sayı:1-2 (1978).
- 80) “Eseri Sunarken” Atatürk Üniversitesi Kuruluşunun 20.Yıl Armağanı I, 1978.
- 81) “Öncesi ve Sonrasıyla Erzurum’un Kurtuluşu” Atatürk Üniversitesi 20.Yıl Armağanı, Ermeniler Hakkında Makaleler- Derlemeler, 1978.
- 82) “Geçmişteki Davranışlarıyla Türkler-Ermeniler” Atatürk Üniversitesi Kuruluşunun 20.Yıl Armağanı II (1978).
- 83) “A.B.Devletlerine Sesleniş” Atatürk Üniversitesi Kuruluşunun 20.Yıl Armağanı II 1978.
- 84) “Erzurum ve Erzurum Kongresi” Erzurumlular Derneği Broşürü, Dadaş 60.Yıl, İstanbul 1978.
- 85) “Erzurum’da Sönen Zanaatlar-I” Yeni Adam Dergisi, Sayı 924 (1978).
- 86) “Erzurum’da Sönen Zanaatlar-II” Yeni Adam Dergisi, Sayı:925 (1978).
- 87) “Erzurum’da Sönen Zanaatlar-III” Yeni Adam Dergisi, Sayı:926 (1978).

- 88) "Tıp Fakültesinin Kuruluşu, Açılış Öncesi-Açılış Sonrası" Atatürk Üniversitesi 50.Yıl Armağanı III (1978).
- 89) "Erzurum Gureba Hastanesi ve Sonrası" Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Bülteni, Sayı:4 (1979).
- 90) "Dergimiz KÖZ Doğarken" Atatürk Üniversitesi Folklor Dergisi KÖZ (1979).
- 91) "Değişmeyen Program Kalıbı, 12 Mart 1980" Erzurum Millet'in Sesi Gazetesi (1980).
- 92) "Kalıpta Kalmanın Çekilen Acıları 13 Mart 1980" Erzurum Millet'in Sesi Gazetesi (1980).
- 93) "Ermeniler Başka Amaçlar Peşinde 14 Mart 1980" Erzurum Millet'in Sesi Gazetesi (1980).
- 94) "Ozan Kimdir?" KÖZ Dergisi, Sayı:2 (1980).
- 95) "Tepinen Ermeniler" Tarih Yolunda Erzurum, Sayı:17 (1980).
- 96) "İnançlar ve Uygulamalarla İlgili Anket" KÖZ Dergisi, Sayı:5 (1981).
- 97) "Gençlerin Yolu" Dış Hekimliği Fakültesi Mezunları Yıllığı (1981).
- 98) "Ölçüleri ve Ayrıntılarıyla Erzurum Saat Kulesi" Tarih Yolunda Erzurum (1982).
- 99) "Atatürk ve Özlenen Gençlik" Atatürk'e Yaylıdan Bir Demet, 1982.
- 100) "Atatürkçü Devrime Doğru" Dış Hekimliği Fakültesi 100.Yıl Kitabı 1982.
- 101) "Mustafa Kemal Paşa Erzurum Yolunda ve Erzurumlular Arasında" Dış Hekimliği Fakültesi 100.Yıl Kitabı 1982.
- 102) "Atatürk ve Gençlik, Aranan Gençlik" Atatürk Üniversitesi Mediko Sosyal 100.Yıl Kitabı 1981.
- 103) "Milli Mücadelede ve İslam Dünyasında Atatürk" Atatürk'e Yaylıdan Bir Demet (1982).
- 104) "Çocukluk ve Gençlik Anılarımda Atatürk" Atatürk'e Yaylıdan Bir Demet, 1982.

C. Yayınlanmış Tebliğleri

- 1) “İzonikotinin Asit Nidrazit ile Tedavi Edilen 50 Hasta Üzerindeki Müşahadelerimiz” I.Milli Türk Tüberküloz Kongresi, İstanbul 1953.
- 2) “80 Asitli Peritonit Tüberküloz Hastasının Streptomycine Eklenen Novurite ile Tedavisi” II.Milli Türk Tüberküloz Kongresi, İstanbul 1955.
- 3) “Erzurum İlinde Halk Beslenmesinde Yabancı Bitkilerin Önemi” XXII.Ulusal Türk Tıp Kongresi, İstanbul 1974.
- 4) “Halk Hekimliğinde Sülük” I.Uluslararası Türk Folklor Kongresi, İstanbul 1975.
- 5) “Tıp Tarihi Açısından Yılan ve Asa” Atatürk Üniversitesi I.Tıp Kongresi, Erzurum 1976.
- 6) “Değişik Örnekleri ve Deontolojik Kurallarıyla Yemin” Türkiye I.Medikal Deontoloji Kongresi, İstanbul 1977.
- 7) “Kitab’ül Hidaye Fit-Tıbb” Doğumunun 1000.Yıldönümü Nedeniyle Milletlerarası İbni Sina Kongresi, İstanbul 1980.
- 8) “Toplumumuzda ve Geleneksel Tababetimizde Şamanizm Kalıntıları” Kayseri Üniversitesi Gevher Nesibe Bilim Haftası ve Tıp Günleri, Kayseri 1982.
- 9) “Tarihin Tanıklığında Ermeniler ve Diğerleri” Atatürk Üniversitesi Tarih Boyunca Türk-Ermeni İlişkileri Sempozyumu, Erzurum 1984.
- 10) “Bütünleşmemizde Milliyetçilik ve Atatürkçülük” Fırat Üniversitesi Uluslar arası Terörizmin Hedefi Olarak Türkiye ve Türk Gençliği Sempozyumu, Elazığ 1985.
- 11) “Erzurum İlinde Besin Kaynakları ve Halk Yemekleri” Kültür Bakanlığı III.Uluslar arası Türk Folklor Kongresi, İzmir 1986.
- 12) “Erzurum Kongresinin Kuruluş Tarihimizdeki Yeri” Vilayet Belediye Üniversite Tarihin Akışı İçinde, Erzurum 1987.
- 13) “Anadolu’da Şifalarına İnanılan Kutsal Sular” Kültür Bakanlığı Türk Halk Hekimliği Sempozyumu, Ankara 1988.
- 14) “Anadolu’da Tıbbi ve Mistik Folklor Uygulamaları” I.Türk Tıp Tarihi Kongresi 1988.
- 15) “Olgun Bir İnsan Ord.Prof.Dr.Ahmet Süheyl Ünver” IV.Türk Tıp Tarihi Kongresi 1996.

- 16) “Erzurum İli Ziyaret Yerleri ve Ziyaret Edenlerin Beklentileri”
Kültür Bakanlığı Kongresi 1997.

D. Hakkında Yayınlanmış Kitaplar

- 1) Lütfi Sezen, Prof.Dr. Zeki Başar'ın Yayınlarından Seçmeler,
Erzurum 1982. III+186 Sayfa.
- 2) Ali Ayrım, Prof.Dr. Zeki Başar'ın Biyografisi Yaşamı Yetiştirilmesi
Hizmetleri, Erzurum 1984. X+673 Sayfa.